

Lawsonsypress *Chamaecyparis lawsoniana*

Fremmed art

faktaark

Lawson-sypress kommer fra den amerikanske stillehavskysten og er et treslag med uvanlig mange form- og fargevarianter som derfor er brukt både som prydtre og til pyntegrønt. Mange vil dra kjensel på baret av Lawson-sypress fra mindre hyggelige omstendigheter da det er mye brukt i sorgbinderi. Bildet viser også de karakteristiske erteformete konglene.

Status
Risikovurdering 2012: Lav risiko (LO)

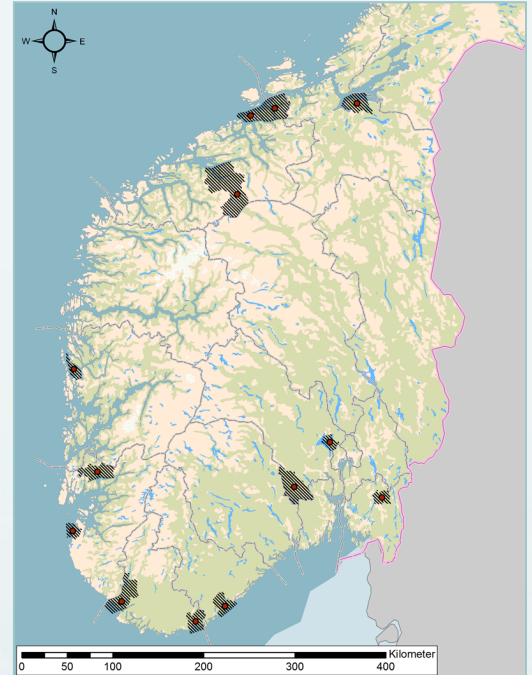
Kjennetegn

Lawson-sypress, også kalt for vanlig sypress, kan bli et stort tre, opp mot 50 m høyt. Alder på inntil 500 år er registrert. Den har hengende toppskudd, horisontale greiner med hengende spisser og mørkegrønne, skjellaktige, sammentrykte blader. Bladene har en nedsenket gjennomsiktig kjertel, og utydelige hvite linjer på undersiden. De erteformete konglene har 8 skjoldformede kongelskjell som er forsynt med en pigg i midten. Innenfor hvert skjold sitter 2-4 bredvingede frø. Lawson-sypress er svært form- og fargerik, og det er beskrevet mer enn 40 ulike sorter av arten, hvorav mange er handelssorter i Norge.

Utbredelse

Lawson-sypress kommer opprinnelig fra et begrenset område i sørvestlige Oregon og nordvestlige California (41° og 43° n.br) på vestkysten av USA. Her finnes den opp til 1600 moh.

Treslaget ble innført til Europa i 1854 og er dyrket i Danmark og Norge siden 1860-årene. Den er plantet i parker, hager og kirkegårder langs kysten fra Agder i sør og opp til Troms i nord, og er ganske vanlig i urbane områder langs kysten fra Oslofjorden til Romsdal. I utpreget innlandsklima er den sjelden herdig nok. Spredning fra forekomster og enkeltindivider i hager og parker har forekommet langs kysten (bl.a. Kvinnherad, Bergen, Os), men trolig i beskjedent omfang. Vi mangler imidlertid oversikt over denne spredningen.

Oversikt over kommuner der Lawson-sypress forekommer. Hele kommunearealet er skravert ved observasjon, og det ingen sammenheng mellom skravert areal og mengde.

Biologi

Her i landet er den plantet en god del som prydtre, og i de siste tiårene for kommersiell produksjon av pyntegrønt (kransebinding, sorgbinderi). To sorter med blågrønn farge som er hyppig plantet i Norge er *C. lawsoniana* "Alumii" og *C. lawsoniana glauca* "Triomphe de Boskoop". De største trærne av Lawson-sypress i Norge har blitt over 28 m høye. I skogbruket finnes den i noen få demonstrasjonsfelt, hvor den har ikke hevdet seg sammenlignet med andre treslag.

I Danmark har forsøksbestand med Lawson-sypress vist høy produksjon og stor evne til å tåle vind. Virket regnes for å være meget verdifullt, og veden er råtebestandig og lett å bearbeide. Lawson-sypress har stor skyggetoleranse og moderat næringskrav, og den angripes lett av algesopp. Den er generelt lite utsatt for insektskader.

Bestandsstatus

Selv om Lawson-sypress har vært mye brukt i urbane beplantninger og finnes utbredt langs store deler av kysten er det snakk om beskjedne mengder, og treslaget har aldri hatt noen rolle i

norsk skogbruk. Vi mangler imidlertid kunnskap om naturlig spredning.

Referanser

Børset, O. 1985. Skogskjøtsel. Skogøkologi. Landbruksforlaget, Oslo.

Lid, J. og Lid, D.T. 1998. Norsk flora. Det norske samlaget, Oslo.

More, D. og White, J. 2005. Trær i Norge og Europa. N. W. Damm & Søn.

Nedkvitne, K. 1961. Lawson-sypress. Norsk skogbruk 4/61, 143.

Storheim, A.B. 1999. Håndbok i pyntegrønt. Treaktige planteslag for pyntegrøntproduksjon i Norge. Norsk pyntegrønt. 182 s.